

ADRIAN PETRU STEPAN

... • ...

**ZIUA ÎN CARE
DUMNEZEU
A FOST PRIN
ORAȘ**

R O M A N

Libris
EDITORIAL

BRAȘOV, 2019

... ● ...

Soarele cădea oblic pe lemnul biroului și dezvăluia mii de fire de praf gata să își ia zborul la apropierea mea. Lumina dezvăluie întotdeauna mai mult decât ne-am dori.

M-am ridicat de pe scaunul ce a scârțâit ușor și m-am îndreptat spre fereastră. Era o zi de iarnă și decorațiunea de brad pe care asistenta mea o așezase pe șemineul habsburgic nefolosit de amar de ani anunța apropierea Crăciunului. Altfel, dacă aș fi privit doar clădirile strălucind în soarele de afară m-aș fi gândit că suntem la mijloc de iulie.

Mi-am fixat mâinile în pervazul proaspăt refăcut. În cele câteva secole de când palatul acesta adăpostea funcționari, oare al câtelea eram care lua acea poziție deznădăjduită, sperând să găsească în mișcarea de dincolo de sticla ferestrei soluția pentru o situație aparent fără ieșire? Mi-au trebuit destui ani pentru a înțelege că deciziile cele mai

dificile nu sunt cele profesionale, ci acelea în care legile tac, logica devine inutilă, iar eu trebuie să decid singur, fără cel mai mic ajutor. Un amărât de om, trufaș cu o clipă înainte, pierdut printre gânduri, vorbe și gesturi ce transmit mai mult decât paginile unei cărți. Adevărata singurătate...

Sau poate venise timpul nenorociților, când voința absurdă și dorințele izvorâte din cine știe ce crampe ale minții ajungeau să se transforme în realitatea tuturor. Iar eu, dintr-un om ce trebuie să decidă liber, nu mai eram decât o unealtă a cărei zbatere nu avea vreun sens.

Nu știu de ce am remarcat că, dincolo de lumina de îmi îndurera ochii, culorile orașului erau palide. Doar iarba, gazonul acela englezesc așezat în primăvară rulou cu rulou, deasupra straniei construcții a bastionului militar, acum transformat într-un club de noapte, era de un verde crud, parcă nefiresc de intens pentru perioada aceasta a sărbătorilor, chiar dacă până acum nu căzuse vreun fulg de zăpadă. Iar în mijlocul acelei oaze verzi, suspendate deasupra asfaltului străzii, un bărbat și un copil se plimbau.

Arareori văzusem pe cineva umblând pe iarba aceea crescută la înălțime. La un moment dat mă gândisem și eu să fac câțiva pași pe acolo când îmi luam pauza de prânz, însă nu dusesem vreodată la capăt acest gând fiindcă mi se părea o

impietate să calci acoperișul acelei clădiri din alte vremuri, poate cea mai veche din oraș. De altfel, chiar dacă covorul acela viu mă îmbia la plimbare, iarba trântită pe acoperiș mi se părea o găselniță a unui arhitect ce arăta prea puțin respect pentru sănătatea monumentului. Mă gândeam că apa care făcea să crească acel gazon prea viu pentru decembrie pătrundea fiecare por al cărămizilor, că se impregna în mortarul care le unea și pe care îl făcea să se dilueze și să se scurgă încet, odată cu florile mucegaiului pe care nimeni nu îl va mai putea îndepărta din acele ziduri. Sau poate îmbătrânisem eu înainte de vreme și devenisem prea închistat într-o lume fizică și condiționată invariabil de sfârșit.

Am deschis nasturele sacoului, încălzit de aerul cald ce urca dinspre caloriferul vechi de fontă, vopsit și el de curând. Nu îmi puteam desprinde privirea de la bărbatul acela ce pășea rar, ținând în mână palma micuță a băiețelului care purta o căciulă cu moț. Cred că avusesem și eu cândva una la fel.

Băiatul cred că era de nouă-zece ani și își ridica mereu capul înspre tatăl său – nu știu de ce eram atât de sigur că era părintele lui – spunând câteva cuvinte, probabil vreo întrebare căruia celălalt îi răspundea aplecându-și ușor capul înspre el.

Am simțit și eu o mână cum îmi atinge palma. De fapt, o mână care îmi ia mâna într-a sa.

Mi-am privit degetele desfăcute. Oasele și mușchii, dovada forței, dar și a anilor care trecuseră peste ADN-ul lor, începeau să redevină din ce în ce mai puțin vizibili. Palma mea se micșora și redevenea fină și moale, cu pielea întinsă și albă, așa cum erau mâinile oricărui copil iarna, într-o vreme când nu existau zboruri tot timpul anului către țări mai calde și însorite.

Îmi revedeam mâna mea din iernile în care mă chinuiam să o îmbrac în mănușile acelea cu cinci degete care îmi puneau la încercare răbdarea. Prin ce minune îmi aminteam perfect îmbinările acelea de ață groasă și călduroasă care dădeau naștere steagului norvegian pe dosul fiecărei palme?

Cu treizeci de ani în urmă fusesem și eu un copil întrebător și, mai ales, curajos, într-o altă zi însorită și nefiresc de caldă a unei zile de decembrie.

Ziua unui eveniment cumplit și aproape uitat.

... ● ...

— **E**groaznică statuia aia! am spus încet, grăbind pasul.

Tata a început să râdă. Nu știu cum auzise vorbele mele șoptite în gălăgia făcută de tramvaiul care trecuse pe lângă noi. Și-a întors privirea înspre clădirea înaltă de la colțul pieței, pe a cărei coamă se găsea statuia ruginită a unui bărbat ce ridica mâna dreaptă înspre cer în vreme ce în stânga ținea ceva ce semăna cu o armă.

Cine o fi avut ideea îngrozitoare de a cocoța acolo acea monstruozitate care putea să se arunce oricând asupra unui copil de nouă ani?!

— E un zeu, mi-a răspuns aplecând ușor capul spre mine. Hermes, păzitorul negustorilor, al poștașilor și al hoților... Un zeu bun de gură.

— De ce a trebuit să îl pună acolo să sperie copiii? Toți zeii sunt urâți?

— Dar nu e urât. E o statuie a unui bărbat, până la urmă. Și are un coif pe cap, care e un simbol al zeului. Eu nu mai știu de ce are el coiful, dar grecii știau și, pentru ei, simbolurile erau esențiale. Nu ești tu obișnuit să vezi asemenea ființe cocoțate pe clădiri. Ți imaginezi că poate veni spre tine, nu? Și, dintr-atâta lume, chiar de tine crezi că se va lua!?

— Zeii ar face rău oamenilor?

Tata mă trase în ultima clipă din fața unei matahale care se uita fix înspre podul de peste Bega de unde veneam noi și, probabil, gândindu-se la jumere care să îi umple burdihanul de sub geaca întinsă până la plesnit, nu mă zărise. Cu siguranță m-ar fi trântit pe caldarâm dacă tata nu era atent. I-ar fi spus câteva vorbe grele ăluia dacă nu ar fi fost dus pe gânduri din cauza întrebării mele.

— Păi zeii se spune că ne-au creat pe noi. Așa că noi nu putem să îi acuzăm că sunt răi fiindcă nu îi putem înțelege... Așa, între prieteni... Să știi că sunt zei buni și zei răi. La fel, câteodată, chiar și pe cei mai buni zei s-ar putea să îi considerăm tare neînțelegători și răi. Așa cum mai zici și tu de mine câteodată.

M-am întors iarăși către statuia de pe acoperișul palatului. Acum era destul de departe, iar noi urma să facem dreapta la colțul pieței și să scăpăm definitiv de amenințarea sa zeiască.

— Să vezi tu garguie din orașul unchiului Nicolas, mi-a zis tata franțuzind ironic numele fratelui său în încercarea de a alunga teama care încă mă stăpânea.

— Garguie? Ce urât sună... Trebuie să fie înfiorătoare.

— Da, chiar sunt înfiorătoare. Creaturi monstruoase care sperie alte creaturi rele, să nu cumva să le dea prin cap să se apropie de casele pe care ei le păzesc. Crezi că o fi pus și unchiul vreunul în pachet?

Mergeam cu tata să luăm pachetul pe care unchiul Nicolae, ajuns la Paris după ce plecase din Timișoara când eu eram micuț de nici nu mi-l aminteam, ni-l trimitea înaintea fiecărui Crăciun. Una sau două cutii mari cu bunătăți și mașinuțe colorate, câteodată cu telecomandă. Ritualul deschiderii lor și al surprizei descoperirii cadourilor era mai palpitant pentru mine decât apariția lui Moș Crăciun, indiferent cât de generos i-ar fi fost sacul. Nu știu de ce, Moșul nu reușea niciodată să aducă jucării atât de colorate și interesante precum îmi trimitea unchiul. Probabil inginerii care făceau jucării în fabrica Moșului din Republica Socialistă România erau aproape de pensie și nu mai știau ce îi interesa pe copiii de azi. Asta presupunând că mai exista Moș Crăciun... O dilemă încă nerezolvată pe de-a-ntregul, așa că

apariția unui gargui înfiorător dintre ciocolate și jucării nu îmi surâdea deloc.

— Unchiu' nu ar face așa faze urâte unui copil, am spus sigur pe mine. Mai ales mie.

— Da, sigur. Și nici Ion nu ar aduce cu el un gargui.

— Bineînțeles. L-ar fi luat miliția la graniță.

— Dacă nu i-ar fi mâncat garguiul pe grăncieri.

Tata se puse iarăși pe râs.

Ion era unul dintre colegii lui. Ai mei șopteau câteodată lucruri urâte de maică-sa, că lucra la Securitate și îi făcuse pe mulți să înfunde pușcăria, iar taică-su era un fel de ambasador în Franța chiar în orașul unchiului, așa că anul acesta nu mai trebuia să se ducă cineva la poștă să ia pachetele, le adusese el cu Dacia sa Break neagră.

Speram ca tata să nu își amintească iar de biata lui Dacie. De dimineață, o găsisese cu parbrizul spart și cu un ditamai pietroiul pe bordul pe care îl dădea mereu cu un ulei parfumat care, spunea el, protejează plasticul de crăpături. O descoperisem când coborăsem cu el și cu mama pentru a o duce pe ea la spital fiindcă trebuia să intre de gardă până luni dimineața.

Tata înjurase rău, dar s-a calmat repede când mama i-a zis că mai erau și altele la fel. „Sărăcii oameni a trebuit să se apere de nenorocirii ăștia de lachei ai lui Ceaușescu!”, după care a adăugat

încet, probabil pentru a nu o auzi eu: „Mia m-a sunat de dimineață: au adus împușcați la noi la spital. O să fie zile rele!”

Mie îmi plăceau întâmplările pe care adulții le spuneau în șoaptă. Tot ceea ce e secret, copiilor le stârnește curiozitatea și imaginația, iar de „împușcați” nu mai auzisem până atunci în realitate. Împușcături văzusem în filmele cu cowboy, la cinematograful din cartier, după ce luminile se stingeau și ecranul alb se colora în deșert și munți golași pe ale căror poteci veneau călăreți înarmați, cu priviri dure. Deci lumea aceea magnifică se mutase din America în orașul nostru.

Asta însemna că trebuie să fie și soldați prin oraș, poate și tancuri. Poate o să văd lupte adevărate!

Ion stătea într-o casă veche, aproape de sinagogă. Iubeam să îl vizităm fiindcă îmi plăcea cartierul acesta vechi, cu parcul în care se afla cinematograful în care nu intrasem niciodată și, mai ales, clădirea aceea ciudată, misterioasă, dar care mă fascina: biserica evreiască. Era mai mereu închisă și mie îmi plăcea să îmi fac de lucru în jurul ei, deși alor mei nu le plăcea să mă aștepte când alergam pe scările sale crăpate, prefăcându-mă că nu aud chemările lor iritate de timpul pierdut acolo fără vreo noimă.

Mâna tatei a tresărit. Cred că îi văzusem amândoi pe cei patru soldați de lângă Aro-ul acela, model nou. Arătau altfel decât cei pe care îi știam eu, cu căștile mari și mantalele lungi și largi. Erau mai amenințători. Aveau ceva din acei cowboy îmbrăcați în haine închise la culoare, cei răi.

Mie îmi plăceau mașinile de armată și mă bucuram că acum era vopsit în culori de camuflaj și ultimul model de Aro: arăta ca în filmele americane de război.

— Nu o să mă fac niciodată soldat!, am zis parcă fără să îmi dau seama. Deși îmi plăceau mașinile de război, hainele militarilor îmi dădeau fiori. Și, mai ales, trebuia să fie groaznic să faci numai ce îți ordonă alții.

Eu voiam să mă fac explorator. Cât au râs ai mei când au auzit această dorință!...

— Țștia nu sunt soldați, sunt securiști, mi-a șoptit tata. Nu te holba așa la ei, nu am chef să dau explicații.

Am pus privirea în pământ și am grăbit pasul. În ultimele zile auzeam tot mai des cuvintele astea: „securist”, „securitate”, iar tonul vocilor alor mei când le rosteau era plin de scârbă și furie.

Un tramvai a trecut zgomotos pe lângă noi și am simțit un nod în stomac. Astăzi era o zi neobișnuită care dorea cu tot dinadinsul să îmi